

Kleine Topper op het Vogelmeer

Winterse dwaalgast in de zomer

Op 27 juni 2023 liep ik mijn dagelijkse rondje door de Kennemerduinen, langs het Vogelmeer. Het was al aan het begin van de middag, maar toch was er nog veel activiteit in het duin van onder andere foeragerende Nachtegalen en Blauwborsten. Vlak voor ik bij het Vogelmeer aankwam zag ik een opvallende stern langsvliegen in een strakke vlucht naar het zuiden. Een korte blik door de kijker en meteen viel een dikke rode snavel op: Reuzenster! Een leuke soort in de regio, zeker ook voor deze tijd van het jaar. Bij het Vogelmeer aangekomen was er nog een verrassing: een vrouwtje Zomertaling zwom met acht pullen rond. Een zeer succesvol broedgeval dus!

■ Lars Buckx

Toen ik terugliep langs het Vogelmeer en het eiland in het midden van het meer nog een keer scande, zag ik opeens een eend met een zwarte kop en lichtgrijze rug: een Topper (*Aythya marila*)! Een onverwachte soort voor het Vogelmeer, zeker zo in de zomer. Toevallig had ik gezien dat er diezelfde ochtend ook een groepje Toppers langs Noordwijk was gevlogen. Misschien één van die vogels dacht ik nog.

De vogel zat vrij ver en ging al snel slapen, maar ik kon nog enkele bewijsfoto's maken.

De vogel bleef op het Vogelmeer aanwezig en werd in de week erna door verschillende vogelaars waargenomen en gefotografeerd. Daarbij viel op enkele foto's, van onder andere Sjek Venhuis, op dat de vogel een ietwat hoekig koppatroon had en er wat apart uitzag voor een Topper. Ook Fred Cottaar constateerde dat in het veld en gaf net als Sjek bij mijn vader aan dat het wellicht geen zuivere Topper maar bijvoorbeeld een hybride zou kunnen zijn. De vogel was echter in de rui richting het zomerse eclipskleed en hierdoor was het verenkleed en ook de kop van de vogel lastig

te beoordelen. De kop zag er regelmatig ook mooi rond uit op foto's en de vogel leek fors van formaat, dus meest waarschijnlijk toch een gewone Topper.

Op 4 juli liep ik weer langs het Vogelmeer en zag daar wederom de Topper zwemmen. De vogel zwom naar het eiland en begon daar te poetsen en met de vleugels te klapperen. Ik keek mijn foto's terug en daar zag ik meteen iets opvallends bij de open vleugel: donkere handpennen! Toen gingen alle alarmbellen af, dat kan niet bij een Topper. Het moest om een Kleine Topper of een hybride gaan. Ik maakte meer foto's van de kop en de snavel en stuurde wat foto's naar Arjan Dwarshuis en Hugo Wieleman voor een second opinion. Zij bevestigden beiden mijn vermoeden. Het vleugelpatroon van de vogel in combinatie met onder andere de kleine zwarte nagel, helder geel oog en het kopprofiel maakten dit een zuiver adult mannetje Kleine Topper (*Aythya affinis*)! Daarnaast waren op de foto's ook duidelijk ongeringe poten te zien, belangrijk bij dit soort eenden die ook in gevangenschap worden gehouden en wel eens ontsnappen.

De Kleine Topper is een Amerikaanse

KLEINE TOPPER op het Vogelemeer. Foto: Lars Buckx

soort die als dwaalgast regelmatig in Europa opduikt. Dat gebeurt normaal in het najaar en de winter, in de trektijd van deze soort, waarbij de vogels soms door orkaanwinden de Atlantische Oceaan worden overgeblazen. Dat deze vogel in de zomer opduikt doet vermoeden dat het een vogel betreft die al langere tijd in Europa rondzwerft. Het betreft pas de eerste waarneming van een Kleine Topper in de zomer in Nederland en dus ook de eerste keer in eclipskleed. Mede door het eclipskleed, even-

als de afstand waarop de vogel meestal zat, kon de vogel pas na ruim een week juist worden gedetermineerd.

Mogelijk betreft deze waarneming hetzelfde adult mannetje Kleine Topper dat dit voorjaar langere tijd in Friesland rondhing.

Het betreft de eerste waarneming van een Kleine Topper in regio Zuid-Kennemerland en, indien aanvaard door de CDNA, de 34^e waarneming van deze soort in Nederland.